Elutazott a vietnami egészségügyi küldöttség

A Vietnami Demokratikus Köztársaság egészségügyi küldöttsége, amely dr. Vu Van Can egészségügyi miniszter vezetésével látogatott hazánkba, csütörtökön elutazott Budapestről. A vendégek búcsúztatására a Ferihegyi repülőtéren megjelent dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszterrel az élen a minisztérium több vezető beosztású munkatársa. Ott volt Hoang Cuong, a VDK budapesti nagykövete is.

A delegáció itt-tartózkodása során tanulmányozta a magyar egészségügy szervezetét. Megtárgyalták, és aláírták a két ország közötti egészségügyi együttműködési egyezmény 1974—1975. évekre szóló munkatervét. A vietnami vendégek ellátogattak a Semmelweis Orvostudományi Egyetemre, az Orvostovábbképző Intézetbe, a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézetbe, felkeresték a szolnoki megyei kórházat, a balatonfüredi, és a hévízi állami kórházat, valamint megtekintették a siófoki kórházat is.

Somogyi Károlyné felvétele

Csigatömlő exportra

A Taurus szegedi gumigyárában sikerrel birkóztak meg a szigorú műszaki követelményekkel, amelyeket a nehéz gumitermékekkel szemben állítanak külföldön. Ennek eredményeként évről évre többet exportálhat a gyár. Képünk a csigatömlő-készítés egyik mozzanatát mutatja be; ebből a termékből az idén négyszer annyit szállít a gyár Hollandiába, mint tavaly

Javul a zöldség-, gyümölcsellátás

A lakosság élelmiszerellátása az első félévben kiegyensúlyozott volt, kivéve az időszakos húsellátási gondokat. Mindent egybevetve azonban a húsellátás is kielégítő volt, igaz, úgy, hogy meg kellett szigorítani a húsforgalmazást, és visszafogták a baromfiexportot. A kertészeti termékek később értek be, emiatt májusban és júniusban átmeneti ellátási nehézségek adódtak burgonyából, zöldségből és gyümölcsből. A termelési előrejelzésekből arra lehet következtetni, hogy a zöldség-gyümölcs ellátás az év hátralevő részében kielégítő lesz. A második félévben — az elmúlt év azonos időszakához képest — tőkehúsból 4,8 százalékos, húskészítményekből pedig több mint 7 százalékos forgalomnövekedéssel lehet számolni.

Jó együttműködés

A közelmúltban határozta el a szegedi, szentesi és makói járási pártbizottság, hogy egymás munkáját jobban megismeri és a kapcsolatot elmélyítve minden segítséget megadnak egymásnak. A Felgyői Állami Gazdaságban találkoztak a párt- és tanácsi vezetők, ahol tanulmányozták a korszerű mezőgazdasági nagyüzem munkáját, kicserélték véleményüket egymás munkájáról. Ezt követően több község tanácsának vezetője látogatott el az állami gazdaságba; így Felgyőről, Baksról, Pusztaszerről, Csengeléről és Kistelekről.

Tegnap mintegy folytatódott ez a hasznos kezdeményezés, Deszkre, Tiszasziget-re, Szatymazra, Sándorfalvára, Domaszékre, Mórahalomra és Pusztamérgesre látogattak el a járási pártbizottságok első titkárai, ismerkedtek a termelőszövetkezetek munkájával és a helyi pártszervezetek tevékenységével. *Szőnyi* Ferenc, a makói járási pártbizottság első titkára, *dr. Szucsán* Sándor, a szentesi járási pártbizottság első titkára tanulmányozta *dr. Kovács* József, a szegedi járási pártbizottság első titkárának segítségével a szegedi járás problémáit, a termelésben betöltött speciális helyzetét.

Elégedett a KÖJÁL

Azért nem árt ügyelni — Ködöl irtják a szúnyogokat

A Szegedi Közegészségügyi és Járványügyi Állomás gondjai megnőnek a nyári hónapokban. Ez az intézmény a város első számú egészségügyi őre, intézkedéseitől sok függ, hogy különösebb bajok nélkül jussunk túl a veszélyeket rejtő nyári hónapokon. Milyen most a város tisztasága, meg lehetünk-e vele elégedve? — kérdeztük *dr. Vetró Jánostól*, a szegedi KÖJÁL igazgató főorvosától.

— A különböző helyen folyó nagyarányú építkezéseket leszámítva, amelyek szükségszerűen nyomot hagynak maguk után a város utcáin, aránylag jó Szeged köztisztasága — mondotta, de rögtön hozzátette, hogy a villamosmegállók környéke lehetne tisztább is. Sajnos még ott tartunk, hogy a szemétgyűjtő kosarakat sokan nem veszik észre pár méternyi távolságról sem. Éppúgy kellene pedig ügyelnünk, egyszerű járókelőknek, a város tisztaságára, mint ahogy otthoni környezetünkre is gondot fordítunk.

Dr. Vetró János elmondotta, hogy régi gondjuk a kubikok környéke a konzervgyárnál. Noha azokat különböző bontási anyagokkal töltik, de eléggé lassan. A már nem élővizek kigőzölögnek, bűzlenek, s ezt csak úgy lehetne megszüntetni, ha a poshadó tavak partját egyengetnék, az odahordott töltőanyagot rendszeresen elterítenék.

Nem a szegedi KÖJÁL feladata a lakóházak udvari árnyékszékének gödreit takaríttatni, a panaszosok mégis itt kopogtatnak, írnak leveleket szinte naponta, hogy a megtelt gödröket „tessék takaríttatni, mert azok szennye — különösen nagy esők után — szinte elönti az udvart, egészségünket fenyegeti". Lapunkban erről a problémáról korábban már szóltunk, s ez ügyben a szegedi KÖJÁL levelet írt a Csongrád megyei tanács vb építési- és vízügyi osztályának, hogy a Csongrád megyei Talajerőgazdálkodási Vállalat működése, felszereltsége nem kielégítő.

A KÖJÁL igazgatója arról is tájékoztatott, hogy rendszeresen és folyamatosan végeznek élelmiszer vizsgálatot. Januártól júliusig 2 ezer 41 különböző élelmiszert vizsgáltak meg, s azok közül 481 vizsgálati anyagot kifogásoltak, nem tartottak fogyasztásra alkalmasnak. A közétkeztetésben az ételek 14 százaléka esett kifogás alá. Az élelmiszerüzletekből vizsgált anyagok 17 és fél százaléka nem felelt meg a követelményeknek. A felszerelések, berendezések 19 százaléka esett jogos bírálat alá, ugyanakkor a személyi higiénián is találtak csorbát. A vizsgált időszakban az élelmiszerrel dolgozók 12 százalékának kezén, ruházatán találtak olyan szennyeződést, amelyet az élelmiszerrel „továbbadva" lehetőségük nyílt volna a kórokozók szaporodásának.

Csak megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy Szegeden a nyár beköszönte után tömeges és súlyos ételmérgezés nem volt. Egy viszonylag gyenge lefolyású esetsorozatot jegyzett fel a KÖJÁL, amikoris egy sportrendezvényre főzött paprikásból a maradékot eltették másnapra, s azt egy építkezésen odaadták a munkásoknak. Harmincan betegedtek meg tőle, komolyabb következmények nélkül. Ez az eset is arra int, hogy legyünk óvatosak a nyárban az ételek fogyasztásával. A Szabadkai úton egy család attól lett rosszul, hogy még a télen vágott disznó húsát zsírba sütve hagyták, s azt júniusban fogyasztották. A vizsgálat kimutatta, hogy a lesütött húst Salmonella fertőzte meg.

A szegedi KÖJÁL máris vizsgálatokat folytat, hogy a nálunk használt növényvédő szerek a permetezés után mennyi időre bomlanak el? A permetezéstől számítva általában két hét ez az időtartam, erre azonban nem tanácsos magunkat bízni. Hogy jó időben mondjuk: idén a Szegeden forgalomba hozott fagylaltokkal még nem volt baj. Mindösszesze két gyermek betegedett meg olyan fagylalt elfogyasztása után, amelyet hanyag kisiparos gyártott, és utcai árusítással forgalmazott.

A nyárnak van egy kellemetlen kísérője: a szúnyog, amelyből az idén mintha több billióval lenne több, mint máskor. Irtására a szegedi KÖJÁL-nak sincs több pénze, mint volt tíz évvel ezelőtt. Ez az összeg 80 ezer forint. Arra elegendő, hogy a téli kikötőtől a Boszorkányszigetig ködfejlesztéssel irtsák e kellemetlen rovart, s az újszegedi partot is átfüstölgessék. A Lenin körúton belül és a Dóm tér környékén a Csongrád megyei Növényvédő Állomás permetez rendszeresen, hogy Szeged hazai és külföldi vendégeitől távol tartsák a kellemetlen csípkedőket.

L. K.

Uzsai kő Pozsonynak

A Közép-dunántúli Kőbánya Vállalat uzsai üzeméből 4000 tonna zúzott követ szállítanak a pozsonyi útépítkezésekhez. A tapolcai medence bazaltkincsét feldolgozó kőbánya 5—12 milliméter nagyságú bazalt zúzaléka — nagy nyomásszilárdsága és kopásállósága miatt — kiválóan alkalmas az új autóutak kopórétegének kialakításához. Az első szállítmányt csütörtökön indították útnak.

Becsüljük meg jobban!

Régi felismerés, hogy a társadalmi juttatásoknak nemcsak szociális jelentősége és hatása van, hanem közvetlenül befolyásolják a gazdasági fejlődés ütemét. Nyilvánvaló, hogy azokban az országokban, ahol a lakosság egészségügyi, kulturális — ideértve a szakképzést is — színvonala magas, ott lényegesen gyorsabb ütemű fejlődésre képesek, mint azokban az országokban, ahol ez a színvonal az átlaghoz képest alacsonyabb.

Másrészt: a társadalmi juttatások rendszere, az életszínvonal alapvetően befolyásoló jövedelempolitikai szemszögéből sem tekinthető másodlagosnak. A szocialista jövedelempolitika ugyanis nem merülhet ki a munka szerinti elosztás elvének alkalmazásában. Szociálpolitikai meggondolásokat is érvényesíteni kell, és ezt szolgálják különösképpen a pénzbeli társadalmi juttatások (például a családi pótlék, a táppénz, a gyermekgondozási segély, a nyugdíj), de az úgynevezett közvetett, nem pénzben nyújtott juttatások is.

A szociálpolitika tehát alapvető része az egész jövedelempolitikának, s ha az egész rendszer jól illeszkedik a társadalmi-gazdasági életbe, akkor a szociálpolitika számottevően gyorsíthatja az ország fejlődését. (Például: a gazdaságilag aktív személyek általános életnívója attól is függ, hogy az állam milyen mértékben járul hozzá a gyermekek és az idős korúak eltartásához. Az életszínvonal pedig közvetlenül is befolyásolja az emberek munkaképességét, produktivitását.)

A statisztikai adatok elemzése — de a kézenfekvő, mindenki által ismert tények is — egyértelműen bizonyítják, hogy hazánkban a társadalmi juttatások aránya nemzetközi viszonylatban is magas, sőt: vannak juttatások (például a gyermekgondozási segély), amelyek a legfejlettebb ipari államokban is ismeretlenek. Az embernek már-már az az érzése, hogy államunk, anyagi lehetőségeit meghaladó mértékben vállalja a társadalmi juttatásokat, ugyanakkor a lakosságnak újra és újra magyarázni, bizonyítani kell, hogy ezeket — közkeletű és közhelyszerű kifejezéssel élve — a „borítékon kívüli" összegeket épp úgy figyelembe kell venni az életszínvonal megítélésénél, mint a havonta kifizetett béreket, éppúgy részei az életszínvonal növekedésének, mint például az időről időre végrehajtott béremelések.

A szakemberek jól tudják: ez a jelenség — tudniillik, hogy az emberek nem méltányolják kellőképpen a társadalmi juttatásokra fordított hatalmas összegeket — nemcsak és nem elsősorban esetleges szűk látókörűséggel magyarázható, hanem a társadalmi juttatások rendszerének néhány lényeges problémájával, a rendszeren belül található aránytalanságokkal, bizonyos ellentmondásokkal is.

Az összes juttatásoknak 46 százaléka a pénzben fizetett, közvetlen juttatás. A nagyobb részt képviselő nem pénzbeli juttatásokat valóságos értéküknél kisebb megbecsülésben részesíti a közvélemény. Pedig ezek közé tartozik az oktatásügy, az egészségügyi ellátás, hogy csak a legnagyobb összegeket felemésztő közvetett juttatásokat említsem. Csak a társadalombiztosítási kiadások összege már 1970-ben több mint 30 milliárd forint volt, s ebből mindössze 5,5 milliárd forint terheli a biztosítottakat. Minderről hajlamosak vagyunk megfeledkezni, s talán érthető is, hiszen a társadalmi juttatások gyakorlatában vannak olyan torzulások, amelyek némi magyarázatot adnak arra is, hogy miért részesítjük előnyben a pénzben fizetett juttatásokat.

Egy, két évvel korábbi felmérés szerint, üzemétkeztetésben reszesül a gyárak és intézmények dolgozóinak 25 százaléka, kedvezményes üdültetésben csak 5 százalék. A bölcsődéskorú gyermekeknek alig 10 százalékát, az óvodáskorúaknak is csak a felét lehet gyermekintézményekben elhelyezni. (Persze, itt számításba kell venni, hogy jelenleg 200 ezer körül van azoknak a száma, akik a gyermekgondozási segélyt veszik igénybe.)

Az aránytalanságok egyúttal jelentős jövedelemaránytalanságokat is okoznak. Több nagy vállalatnál végzett reprezentatív vizsgálat bizonyítja, hogy dolgozóik 60 százalékának juttatásai nem haladták meg munkabérük 10 százalékát sem, a dolgozók 10 százalékánál pedig a juttatások értéke a bérek 70 százalékánál is magasabb volt. Mindez egyértelműen utal arra, hogy a társadalmi juttatások rendszerét felül kellene vizsgálni, de mindenekelőtt ki kellene dolgozni e juttatásokra vonatkozó új, szociál- és gazdaságpolitikai célrendszert.

A témához tartozik — s erről részletes szó van az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság egyik tanulmányában is —, hogy nálunk bizonyos szolgáltatásokhoz kizárólag társadalmi juttatás formájában lehet hozzájutni, és nincs mód azok megvásárlására. S miután a szanatóriumi ellátást, a napközit, a gyógyüdülőt részben vagy teljesen költségvetési forrásokból finanszírozzák, az e célokra fordítható összegek nem növelhetők tetszés szerint, az intézmények igénybevétele szigorú feltételekhez kötött. E rendszernek a fenntartása — pontosabban, az átlagosnál nagyobb jövedelmű rétegek ilyen jellegű többletfogyasztásának mesterséges korlátozása — hosszabb távon tekintve, társadalmilag és gazdaságilag sem tűnik indokoltnak. Arról nem is beszélve, hogy a „fogyasztó" választási lehetőségeinek kiterjesztése politikailag és gazdaságilag is csak kedvező lehet. Azt alighanem mondanom sem kell, hogy a fizetett szolgáltatásokra való részleges áttérés nem szoríthatja háttérbe az eddigi, ingyenes vagy kedvezményes szolgáltatásokat.

A társadalmi juttatások rendszerének alapjai több mint két évtizeddel ezelőtt alakultak ki, de közben megváltozott a gazdasági környezet, megváltoztak a jövedelmi viszonyok és arányok is. Felismert tény, hogy egyes juttatási formák ma már elavultak, másokra a jelenleginél is több pénzt kellene költeni. Az arányok, a szerkezet módosítására lenne szükség ahhoz, hogy a juttatások változatlanul megfeleljenek a bevezetőben említett — és gazdasági, társadalmi életünk szempontjából rendkívül fontos — követelményeknek.

VÉRTES CSABA